

Назва дисципліни	Соціальна економіка
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредитів / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Пелех Оксана Богданівна
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	http://rshu.edu.ua/121-personalii/1232-pelekh-oksana-bohdanivna
Е-mail викладача:	peleho@ukr.net
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: на кафедрі згідно з графіком консультацій

Цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни формування системи знань про соціальні основи функціонування та розвитку економічних систем на основі теорій та концепцій, що вивчають економічні закони й параметри відтворення людини, сім'ї, групи, населення.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення основ відтворення людини, сім'ї, групи, населення; з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення загальних рис економічної поведінки основних економічних суб'єктів та напрямів їх еволюції; їх функцій в функціонуванні й розвитку економічної системи.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка та освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» РДГУ дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти таких загальних та фахових компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК10 Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК12 Навички міжособистісної взаємодії

ЗК13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

СК1 Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2 Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК3 Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4 Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5 Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК8 Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин

СК10 Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

Очікувані результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати:

P1 Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

P2 Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

P4 Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем

P5 Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

P9 Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

P11 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

P15 Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

P17 Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

P24 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Передумови вивчення дисципліни «Соціальна економіка» відсутні.

Мотивація здобувачів вищої освіти полягає:

- формування почуття задоволення від пізнання нового;
- усвідомлення розширення власних перспектив у плані знайомства з дійсністю, відкриття невідомих сторін оточуючої дійсності – закономірностей творчості;
- формування стійкої тенденції до продовження креативної діяльності;
- вузькі соціальні мотиви (прагнення отримати схвалення, посісти гідне місце в соціальній групі, підтвердити свій статус, підвищити рівень креативності, артистизму);
- мотиви соціального співробітництва, спілкування з іншими людьми упродовж здобуття вищої освіти.

Спільна (групова) діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни «Соціальна економіка» може бути:

- 1) за рівнем навчальних можливостей здобувачів – гомогенною та гетерогенною;
- 2) за особливостями розподілу навчальних завдань – однорідною, диференційованою, кооперованою, індивідуально груповою;
- 3) за часом функціонування – пролонгованою та локальною.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні курсу передбачає:

- підготовку до аудиторних занять та опрацювання матеріалу практичних робіт;
- вивчення окремих тем або питань змістового модуля, які у Робочій програмі винесено на самостійне опрацювання;
- виконання диференційованих завдань;

- підготовку рефератів та реферативних повідомлень, виступів на заняттях;
- виконання завдань для самоконтролю, що передбачає розв'язання практичних завдань, проходження тестів, відповідей на питання тощо;
- виконання творчих завдань, передбачених дисципліною.

Перелік тем

1. Соціальна економіка: предмет і метод дослідження
2. Людина як мета і рушійна сила розвитку соціуму. Людина і суспільне виробництво.
3. Основи руху соціальної економіки
4. Економіка людини
5. Економіка групи
6. Економіка населення
7. Доходи як матеріальна основа соціоекономічного розвитку
8. Система соціального захисту і соціальної безпеки людини

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Базові

1. Аналітична економіка та макроекономічна політика: Навчальний посібник для студентів спеціальності — Економіка // За ред. академіка І.Ф.Прокопенка. - Харків: видавництво Іванченка І.С., 2019. - 416 с.
2. Економічні проблеми XXI століття: міжнародний та український виміри / За ред. С.І.Юрія, Є.В.Савельєва. – К.: Знання, 2007. - 595 с.
3. Єременко В. Соціальна економіка – К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату, 2003. – 351 с.
4. Коваленко О.М., Мазник Л.В. Соціальна економіка: Конспект лекцій. – К.:НУХТ, 2013. – 170 с.
5. Лагутін В.Д. Людина і економіка. Соціоекономіка. - К.: Просвіта. 1996. – 336 с.
6. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. – 180 с.
7. Соціальна економіка. Навч. посіб. / Кол. авт. О.О.Беляєв, М.І.Диба, В.І.Кириленко та ін. – К.: КНЕУ, 2005. -196с.
8. Соціальна економіка: навч. посіб. – 2-ге вид., без змін / [О.О. Беляєв (кер. авт. кол.), Є.Б. Ніколаєв (наук. ред.), А.В. Келічавий та ін.]. – К.: КНЕУ, 2016. – 481 с.
9. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.] /за заг. ред. А. М. Колота; - Київ : КНЕУ, 2015. - 519с.

Допоміжні

10. Гальчинський А.С. Політична нооекономіка: начала оновленої парадигми економічних знань. / Анатолій Гальчинський. – К.: Либідь, 2013. – 472с.
11. Гвелесіані А., Литвин І. Вплив соціально-економічного розвитку на рівень диференціації доходів населення України//Економіка України. – 2010. - №1. – с. 82-89.
12. Лукашевич В.М. Соціологія економіки: Підручник. – К.: Каравела, 2005. – 288 с.
13. Петрашко Л. П. Корпоративна відповідальність: кроскультурні моделі та бізнеспрактики : монографія / Л. П. Петрашко. — К. : КНЕУ, 2013. Петрашко Л. П. Корпоративна відповідальність: кроскультурні моделі та бізнес-практики : монографія / Л. П. Петрашко. — К. : КНЕУ, 2013.- 246с.
14. Радченко Л.П., Гура А.О. Модульне навчання із дисципліни «Соціальна економіка»: завдання та методичні рекомендації для семінарських занять і контролю знань студентів економічного факультету – Харків: ХНПУ, 2010. - 30с.
15. Скуратівський В.А., Палій О.М. Основи соціальної політики: навч. Посібник. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

16. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL : [http:// www.un.org](http://www.un.org).
17. Слово і діло: аналітичний портал. URL : <https://www.slovoidilo.ua>.
18. Електронна бібліотека РДГУ. URL: <http://server.rdgu-dkm.rv.ua/library/>.
19. vipreshebnik. URL: <http://www.ukr.vipreshebnik.ru/>.

20. Буковинська бібліотека. URL: <https://buklib.net/books/21875/>.
21. osvita.ua. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/.
22. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidruchniki.com>.
23. Сайт Верховної ради України. URL: <http://www.rada.com.ua>.
24. Он-лайн бібліотека для студентів. URL: <https://www.twirpx.com/>.
25. Додаток Google AdWords. URL: <https://ads.google.com>.
26. Інструментарій сучасного менеджменту: <http://www.management.com>.
27. Законодавство України : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
28. Бізнес-портал: <http://www.buziness.info>.
29. Загальноекономічний глосарій : <http://www.ssu-ekonomika.net>.
30. Інтернет портал для управлінців: <http://www.management.com.ua>.

Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання*	Методи оцінювання результатів навчання**
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	P1	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН6	МО2 МО6 МО8 М10
ЗК2	Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	P2	Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН6	МО2 МО6 МО8 М10

ЗК10	Здатність бути критичним і самокритичним	P15	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO6 MO8 M10
ЗК12	Навички міжособистісної взаємодії	P5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO6 MO8 M10
		P17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.		
ЗК13	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	P24	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO6 MO8 M10
СК1	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.	P4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO6 MO8 M10
СК2	Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.	P17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO6 MO8 M10

СК3	Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.	P4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	МО2 МО6 МО8 M10
СК4	Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.	P4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	МО2 МО6 МО8 M10
		P5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).		
СК5	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	P9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	МО2 МО6 МО8 M10
СК8	Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин	P5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	МО2 МО6 МО8 M10
		P15	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.		
		P11	Вміти аналізувати процеси державного		

			та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.		
СК10	Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.	P11	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO6 MO8 M10

* MН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); MН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття); MН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); MН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); MН5 – відеометод у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); MН6 – самостійна робота (розв'язання програмних завдань); MН7 – індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

** MO1 – екзамен; MO2 – усне або письмове опитування; MO3 – колоквіум; MO4 – тестування; MO5 – командні проєкти; MO6 – реферати, есе; MO7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень; MO8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах; MO9 – захист лабораторних і практичних робіт; MO10 – залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Соціальна економіка»

Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума
Модуль 1				Модуль 2							
T1	T2	T3	МКР1	T4	T5	T6	T7	T8	МКР2		
4	4	4	14	4	4	4	4	4	14	40	100

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 2	4
T2	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 2	4
T3	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 2	4
<i>Модульний контроль</i>		-	14
T4	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 2	4
T5	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 2	4
T6	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 2	4
T7	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 2	4

T8	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття.	2	4
	Виконання завдань самостійної роботи.	2	
<i>Модульний контроль</i>		-	14
<i>Залік</i>		-	40
Разом:		100	

**Система та критерії оцінювання
у Рівненському державному гуманітарному університеті**

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90–100	A	відмінно	здобувач вищої освіти (ВО) виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	здобувач ВО вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)		
74–81	C	добре	здобувач ВО вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64–73	D	задовільно	здобувач ВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний	Середній (репродуктивний)		

			матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих			
60–63	E	достатньо	здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.